ATMINTINĖ: INFORMACIJA KITAKALBIAMS (2026-01-15)

1. Kuriuose teisės aktuose išdėstyti valstybinės kalbos mokėjimo reikalavimai?

2003 m. gruodžio 24 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas Nr. 1688 „Dėl valstybinės kalbos mokėjimo kategorijų patvirtinimo ir įgyvendinimo“.

2. Kas turi mokėti valstybinę kalbą?

Valstybinę kalbą turi mokėti valstybės ir savivaldos institucijų, įstaigų, tarnybų vadovai, taip pat tarnautojai ir pareigūnai, policijos, teisėsaugos tarnybų, ryšių, transporto, sveikatos ir socialinės apsaugos bei kitų gyventojų aptarnavimo įstaigų vadovai, tarnautojai ir pareigūnai.

Pasitaiko, kad vadovai savaip interpretuoja minėtą Vyriausybės nutarimą ir kartais nepagrįstai reikalauja išlaikyti valstybinės kalbos egzaminą. Pati žemiausia – 1-oji –kategorija taikoma tik tiems aptarnavimo, gamybos ir kitų sričių darbuotojams, kuriems darbo reikalais tenka nuolat bendrauti su visuomene, pildyti paprasčiausius tipinius dokumentus (eiliniai valdybų, kontorų, pašto, banko ir kiti tarnautojai, žemesnysis medicinos personalas, padavėjai, pardavėjai ir pan.) ir suprasti sakytinę kalbą ir rašytinį tekstą maždaug iš 800 žodžių, gebėti naudotis pareigų teorijos minimumu. Taigi iš valytojų, kūrikų ar krovikų nereikėtų reikalauti, kad jie išlaikytų valstybinės kalbos egzaminą. Egzamino nereikia laikyti ir asmenims, baigusiems lietuviškas pagrindinio, bendrojo lavinimo mokyklas, aukštesniųjų ir aukštųjų mokyklų grupes lietuvių kalba, taip pat nelietuviškas bendrojo lavinimo mokyklas 1991 m. ir vėliau.

3. Kur galima laikyti egzaminą?

Šiuos egzaminus organizuoja savivaldybių administracijos direktorių patvirtintos valstybinės kalbos mokėjimo kvalifikavimo komisijos, dirbančios bazinėse mokyklose http://www.egzaminai.lt/failai/7814_Bazines_mokyklos_2018.pdf

Valstybinės kalbos mokėjimo ir Lietuvos Respublikos Konstitucijos pagrindų egzaminų tvarkaraščius, instrukcijas ir kitus su egzaminais susijusius dokumentus tvirtina Nacionalinio egzaminų centro direktorius. Egzaminą išlaikiusiems asmenims įteikiami griežtos atskaitomybės dokumentai – valstybinės kalbos mokėjimo pažymėjimai.

4. Kam nereikia laikyti valstybinės kalbos mokėjimo egzaminų?

Pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. gruodžio 24 d. nutarimą Nr. 1688 „Dėl valstybinės kalbos mokėjimo kategorijų patvirtinimo ir įgyvendinimo“ egzamino nereikia laikyti asmenims:

1) įgijusiems pagrindinį, vidurinį, aukštesnįjį ar aukštąjį išsilavinimą lietuvių kalba;

2) įgijusiems Lietuvos Respublikoje vidurinį išsilavinimą nelietuvių mokomąja kalba 1991 metais ar vėliau;

3) baigusiems užsienyje veikiančias lietuviškas gimnazijas arba vidurines mokyklas;

4) išlaikiusiems mokyklinį (valstybinį) gimtosios arba valstybinės lietuvių kalbos brandos egzaminą.

Parengta pagal vki.lrv.lt informaciją